

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

VÁSÁRTÉR

(REGÉNYRÉSZLET)

***

Apám és anyám ismét civakodnak. Akaratlanul is hallom az indulattal feltett kérdéseket, s nem dughatom be fülemet a válaszok előtt sem. Elég mindössze néhány mondatot hallanom, s ennyiből is megértem: apámnak van valakije. Nem is tagadja, hogy eljár időnként a faluba egy férje távolléte miatt unatkozó fiatalasszonyhoz, de csupán azért, hogy megtépázott tekintélyét helyrehozza, hogy az emberek szemében ismét az lehessen, aki volt. Anyám érzi, hogy nincs joga erősebb tiltakozásra, de elkapott szavaiból azt érzékelem, nagyon szeretné, ha apám nem hordaná a finom mogyorós csokoládét Láncinénak, ha végképp befejezné vele a kapcsolatot. Apám – úgy érzékelem – hajlik a békére, lassan közös nevezőre jutva, újra bizalommal fordulnak egymás felé. Olyan bizalommal, hogy apám elérékenyült lélekkel énekelni kezd. A számomra ismeretlen operett részlet dallamára már nem emlékszem, de a szöveg töredékei olykor még ma is felrémlenek. „Tegnap én nem voltam józan az este, tegnap én becsaptalak, de aztán sírtam, mikor elmentél, tegnap én hazudtam csak.” A refrént, amely tulajdonképpen egy bocsánatkéréssel felérő kérdés, már ketten, összeborulva éneklük: „Aranyvirág, leszel-e az enyém? Aranyvirág, hisz a szívem tiéd”. Az apám hangja még csak-csak, de anyámnak – már régóta tudom – semmi hallása sincs. Az ő belépésére a macska a kijáráthoz ülve nyávogni kezd, s mivel az éneklők rá sem hederítenek, felállok, hogy kiengedjem, de mindjárt átmegyek a másik szobába, hisz amúgy is tanulnom kell. Ami írnivalóm van, hamar összecsapom, aztán kinyitom valamelyik tankönyvet, de nem tudok a feladott paragrafusra figyelni, ezért nemsokára le is teszem.

Ha magamban vagyok, egyre gyakrabban gondolok egy kislányra, aki az osztály egyik legszorgalmasabb, legkomolyabb tanulója. Kató a neve, de én Katinak szólítanám, ha lenne hozzá bátorságom. Hát, akkor hogy adjam tudtára iránta érzett rokonszenvedtem? Leírom inkább, vagyis bélyegzőt készítek a Magyarországról ajándékba kapott kézinyomdám betűiből, s azt a valloást legalább sokszorosítani is lehet. Négyfelé vágok néhány tiszta füzetla-

pot, s mindegyikre rányomtatom, hogy „Katikám, szeretlek!” Másnap, amikor a nagyszünetben a lányok kört alkotva énekelnek, levegőbe dobom a kis csomagot, hadd hulljanak a kis üzenetek, akár a filmekben a röpcédulák. A lányok felkapkodják, összesúgnak és nevetgélnek. A címzett is felvesz egyet, de miután elolvasta, mindjárt el is ereszti, és rohan, menekül az osztályterembe. Valaki Elvira néninek is visz egy példányt. Csengő után még a kezében tartja, s míg az osztály a leültetésre vár, engem figyel. Jó lenne tudni, mire gondol közben, de ő úgy dönt, hogy nem tárgyal ki az osztály előtt, de az is lehet, hogy el akarja felejteni az egészet, ezért inkább elkezdi az órát. Önálló munka közben óvatosan körülnézek, szememmel Katit keresem. Nagyon meglepődöm, amikor rájövök, hogy ezt teszi ő is, így tekintetünk egymásra lel. Ezen mindketten meglepődünk, s elpirulva fordítjuk vissza fejünket. Elképzelem, ha valóban szerethetnénk egymást, én megfognám a kezét, és egymás mellett ülve, együtt ábrándozva lennénk boldogok. Amit pedig a fiúk fecsegnek össze-vissza, hogy így, meg úgy tennének a lányokkal, azt én visszataszítónak tartom és lelkem legőszintébb tiltakozásával elutasítom. Nem és nem! Katival olyat soha!

Pár nappal később Bélukával megosztom érzéseimet, és arra kérem, hogy az iskolaudvaron vagy az utcán, ha lehet, titokban készítsen nekem egy fényképet arról a lányról. Nem kell őt különösebben kérni, kedvére valónak érzi a feladatot. Másnap fel is jön az iskola környékére, és a nagyszünetben, amikor a lányok az újságos kioszkba mennek a *Pajtás* című hetilapért, Bélukának megmutatom az én kis szimpátiámat. A barátom homlokához emeli a Szmena gépet, de amíg a beállításon ügyködik, Kati felfedezi az ellene készülő merényletet, és megfordulva futásnak ered. Béluka leengedi a fényképezőgépet, s felsőtestét meghajtva, térdét csapkodva hangosan nevet. – Nyúllá vált az öreg – mondogatja ujjával az egyre távolodó lány után mutatva –, nyúllá vált! Ez bizony rosszul sült el – gondolom, s csak később érzekelem, hogy mit vesztettem igazán. Kati napokig kerül, rám se hajlandó nézni.

Utolsó óránk ma osztályfőnöki, s a téma, amivel Elvira néni előáll, igazi meglepetés. Azzal kezdi, hogy a szülői értekezleten is volt már szó róla, hogy a tanulmányi előmenetel érdekében egymás mellé kellene ültetni a fiúkat és a lányokat. A padtársak így talán kevesebbet beszélgetnének egymással, jobban figyelnének a magyarázatra, s a fiúk egy kis rendet, előzékenységet is tanulhatnának. Valaki kuncogva, más fülig pirulva, de érdeklődéssel figyel a tanítónő érvelését, de vannak, akik már az ered-

ményt latolgatják, hogy vajon kivel lesznek összeültetve? Ez utóbbiak közt érzem magam én is. Istenem, ha Katival kellene ülnöm, én nem is tudom, mi lenne! Hogy tudnám akkor visszatartani magamban az örömöt? De hamarosan lehiggadok, mert egy copfos, frufrus, kissé szeplős lányt kapok padtársnak, aki távolról még rokonom is.

Gabriellával, azaz Gabival – eleinte – valóban nem sok tárgyalnivalónk van, de ahogy múlik az idő, megbarátkozunk egymással. Ő beírja ellenőrző füzetembe az órarendet, a feladott leckék témáját, én pedig segítek neki fogalmazásokat írni. Hanem amikor észreveszi, hogy a pad nyáron festett zöld felületére egy másik kislány nevét írom ceruzával, s jól belenyomom a fába is, azonnal jelentkezésre emeli a kezét, s a tanítónőnek panaszba teszi, hogy én mivel foglalatoskodom. Elvira néni odajön, kezemet finoman félretolja a bűnjelről, s fejét csóválva, halkán csak ennyit mond: – Jól van, hozzá foglak ültetni, meglátod. Szavait ígéretnek veszem, s már előre örül minden porcikám, de az ígéret csak ígéret maradt, nem lett végrehajtva sohasem.

Két év elteltével, amikor nem lányok mellett ülünk már, s a különböző tantárgyakra más-más tanító oktat, közelebből is megismerem Gabit. Egy alkalommal nagyszünetben a folyosón kergetőzünk, s a kis bakfis copfja incselkedően himbálózik előttem. S amikor a lány hirtelen befordul az üresen hagyott osztályterembe, gondolkodás nélkül utána iramodok. Egyszer még hátranéz, hogy követem-e, s amikor már szinte elérem, behúzódik előlem egy padba. De ott vagyok már magam is, elkapom a hajfonatát, s mikor egyik karja is a kezemben van, hirtelen lehúzódik a pad alá. Nyúlok utána, fogom a derekát, de ő, mintha valóban szabadulni szeretne, felsőtesztével még tesz egy fél fordulatot. Jobb kezem melegítője alá kerül, felcsúszik a könnyű kis blúz felületén, s megakad egy teniszlabda nagyságú, jó meleg és rugalmas kis halomban, aztán mindjárt rá is simul. Gondolkodni sem tudnék hirtelen, csak azt érzem, hogy ennél kellemesebb valamit még életemben nem tapintottam. El nem engedném már semmi pénzért, tenyereimet hozzá idomítva forgatom rajta, húznám egyre magamhoz. De jaj! Egy erős férfikéz két ujjja szorítja meg fülemet, s míg húzza, emeli velem együtt a napvilágra, Pével Jurijevics oroszos kiejtéssel sziszegi: „Na, mijaz, talán már nőszülni akarsz?”

Az anyám barátnőitől való elszigetelődését apám egyre gyakrabban sürgeti. Ebben az egyben annyira ragaszkodott a maga igazához, hogy az élet, de nevezhetjük sorsnak is, rövidesen a kezére játszott. Egy délután beállí-

tott hozzánk Nagyapa. Előbb csak ült a hokedlin botját maga előtt tartva, és pár percig bámult maga elé. Fel-felnézett aztán, hogy figyelnek-e rá kellőképpen, s egy kis biztatást követően előállt gondjával.

– Berzsi szomszédasszony el akarja adni a házát – nézett az apám szemébe. – Azt mondja, öreg már, nem tudja, mi lesz vele, ha leesik a lábáról, ezért Magyarba készül a jányához. Viszi magával az onokáját is.

– Nem olyan egyszerű az. Először is kérvényezni kell, aztán eltart tán egy évig is – válaszol apám. – De ha van türelme kijárni, hadd menjen.

Az öreg nem ilyen választ várhatott, mert arca csak még inkább elkomorult, székén izegni-mozogni kezdett, s botját indulóra készítette. Zavarát látva apám segítségére sietett.

– És Apukának mi a rossz abban, hogy Erzsi néni elköltözik? Biztos kerül oda valami jó gazdaember, aki rendbe teszi azt az elhanyagolt portát.

– Hát épp ez az! – kapott Nagyapa a kérdésemre. – Már alkuszik a házára egy cigány. Hát vénségünkre még ezt is meg kellett érni, hogy cigány szomszédunk legyen?

– Szóval így áll a helyzet?

Nagyapa nem felelt. Csalódott tekintettel már a kijáratot figyelte, apám pedig gondolkodóba esett.

– Valamit ki kell találni – szólalt meg később homlokát nyomkodva –, valamit ki kell találni. És ki is fogunk – tette hozzá elszántan, s szeméből látszott, hogy valamit már forgat a fejében. – Úgyhogy nyugodjon meg, Apuka.

Másnap este látogató jött hozzánk. Fábián Endre, apám másodfokú unokatestvére máskor is be-bejött egy kiadós beszélgetésre, egy kis politizálásra, amit én eléggé untam, hisz alig értettem az egészből valamit. Most viszont másféle szándékkal érkezett.

– Hallom, apádnak új szomszédosága lesz – kezdett mindjárt mondókájába. – A vén Murzsa a tegnapi már másodszer járt Erzsi néniénél. Úgy néz ki, komolyan is gondolja, hogy ott hagyja az uccáját, mert talán azt hiszi, hogy hozzá már rangosabb környezet illik.

– Az bizony meglehet – feleli apám –, de nem panaszkodhatsz te se, mert hozzád is csak két háznyira lakik majd.

– Nana! – vág mindjárt közbe Endre bácsi. – Csakhogy azt én nem fogom hagyni. És te is jobban tennéd, ha törnéd egy kicsit rajta a fejed.

– Őszinte leszek – állította apám komolyabbra a hangot. – Tegnapi itt járt az öreg, elpanaszolta, hogy milyen változás készülődik a szomszédoságban. Teljesen el van keseredve, de mit tehetnék? Pénzem nincs, hogy én vegyem meg.

– Ha csak ezen múlik, adok én. Vedd meg, ha te is így gondolod, s akkor Elek bátyám is megnyugszik!

Apám szeme bizonytalanul ugyan, de mégis felcsillant. Endre rokona most az egyszer szíve szerint beszélt.

– De hát azt se tudom, mennyit akar érte.

– Megmondom én neked azt is – vette át a szót Endre –, mert van itt fifika – bökött mutatóujjal homlokára –, én már puhatolóztam. Kétezer-ötszáz rubelt kér új pénzben, de szerintem annyit Murzsa se adna érte.

Az én apám erre csalódottan hajtotta le fejét.

– Három évi fizetést akar azért a romhalmazért? Nem sok az egy kicsit? A mostani házunk csak ezerötbe került, és ahhoz képest egy villa.

– Te tudod, mit szeretnél. Mindenesetre járj utána, beszélj Erzsi néni-vel, puhatolózz te is. Tudd meg, mennyire tartja, s mennyit hajlandó engedni belőle. Ha pedig komolyra fordulna a dolog, ha jutottatok valamire, szóljál nyugodtan, én állom a szavam.

***

Túl lehettünk a hatvannégyes év telének közepén, amikor hazajött Pest-ről az Erzsi néni lánya. Nem egyedül jött, hozta a családot is, mint nyaranta rendszeren, de ez alkalommal kimondottan az öregasszony kacatjainak batyuzása, költöztetése végett. Mire érkeztek, mire nem az első napon, nem jártunk utána, de másnap Mancsi és az anyja már a mi lépcsőnkön csapkodták lábbelijüket, verték le lábukról a havat.

– Hát eljöttünk, Fájpány úr – kezdte mondókáját az öregasszony –, montya mek hát, veszi vaty nem veszi? Ha mekkontolta makát, nekem uty is jó, de akkor a Mursáé lesz a porta.

– Mondtam már magának, Erzsi néném – válaszolt apám –, ha olyan árat mond, ami megfizethető, megvesszük a házát, de ha ragaszkodik a kétezer-ötszázhoz, nekünk annyi pénzünk nincs, adja, akinek akarja.

– Nézze, Fájpány úr! Én nem fokok makával cikánkodni. Ha ahhoz, amit valamék nap Entrével íkértek, hosszá tesz mék száz rupeltet, én makának atom.

Apám szeme felcsillanhatott az ajánlatra, de hogy jókedvét rejtse, fejét lehajtva úgy tett, mintha számolna magában. Aztán mégis felnézett.

– Erzsi néném, akkor hát azt mondja, hogy kétezer-kétszázért ideadná? A tegnap még azt hallottam, annak fogja adni, aki öt rubellel többet ad érte.

– Ejnye, Fájpány úr, há' ne nésszen má' ennyire éhesnek! Há' ilyenek ismer maka énkem?

– Rendben, Erzsi néném, ha maga is úgy gondolja, áll az alku. Holnap mehetünk is a hivatalba.

– De én csak úty metyek makával – kapott a kedvező válaszon az öregasszony –, ha most foklalót at. Mer hunnen tuttyam én aszt, hogy nem kontolja mek makát hónapik?

– Annak semmi akadály, Erzsi néném, de maga meg aláír nekem egy nyugtát ötszáz rubelről, rendben?

– Jaj, Ittenem, Ittenem, itt a jányom is, ű rá a tanú, mek osztán nem akarom én letakatni, há' minek kell makának mék papír is?

– Mert ez a rend. Tudja azt maga is nagyon jól, Erzsi néni.

Amikor elmentek, anyámból feltört a sírás. Apám számíthatott rá, ezért meg sem próbálta csitítani. Sejtette, hogy a küszöbön álló változás ezt fogja belőle kiváltani. Anyám kedvének vesztét látva magam is elkámpicsorodtam. Arra gondolva, hogy egészséges, jó meleg házunkat itt kell hagyni, hogy rövidesen egy padló és villany nélküli putriba költözünk, érthető az én kedvem romlása is. Hiszen még csak egy tisztességes ajtót vagy ablakot sem lehet találni azon a házban, az udvar meg egy mindenféle düledező melléképületektől rakott szeméttelép! Még az sem volt számomra enyhítő körülmény, hogy a környéken ott érik leghamarabb a cseresznye, nem sokkal később meg a muskotályszilva, a sárgabarack. De csak sértődjék meg nyugodtan a ringlőszilva, a korai borízú, aztán a darázsésed alma, mert ilyen áron ők sem kellenek, a vaj-, a vérbélű körte, a fontos alma, de még a londonpepin is adhatja magát máris az enyészetnek, mert én bizony feléjük sem nézek. Apám, hogy megnyugodjunk valamennyire, azt magyarázta, hogy nem kell mindjárt költöznünk, a mi házunk egyelőre nem eladó, legalább tavaszig itt maradunk, de hát kit lehet ezzel ámítani?

Ám nem sokáig marhatta lelkünket a szomorúság, mert ismét kopogtak az ajtón. Béluka és pesti unokatestvére, Jani állítottak be. Nem akartak semmi különöset, de ha már létrejött a vásár, gondolták, eljönnek erre az öröme egy kicsit beszélgetni, de lehet, hogy csak megmelegedni szerettek volna, mert percekig vacogtak még mind a ketten, s nem a házunkat megszálló fagyos hangulattól. Béluka, az örök tréfamester, azonnal érzekelte, s megpróbálta valamennyire oldani ezt a fagyot. Azt kezdte mesélni, hogy kis házuk szobaként emlegetett helyiségében öten aludtak az elmúlt éjjel, de a rossz ablakok résein bevert a hó, s hiába húztak magukra dunyhát meg pokrócokat, reggelre begérázott a szemük. No, ha ezzel vidámságot akart gerjeszteni köztünk, pont az ellenkezőjét érte el, mert az anyám harapóssá lett kedvét csak tetézte egy lapáttal.

S hogy a következő napra is maradjon meglepetés, másnap délelőtt, mielőtt apám Erzsí néniével a közjegyzőhöz indult volna, olyan látogatónk jött, akire aztán végképp nem számítottunk. A vén Murzsa és két fia tört utat nagy hévvel a házba. Azt sem mondták, hogy jó reggelt, csak nekies-tek apámnak.

– Hát azt meg hogy képzeled, Fábjánny úr? Asziszti, hogy énvelem csak így ki lehet babrálni? Minek kellett magának az én üzletembe avatkozni? Hát magának nincs rendes háza? Mi keresnivalója van magának a Rozmánn Erzsí portáján?

A meglepetéstől apám se köpni, se nyelni nem tudott, mégis az egyetlen valamire való válasszal felelt a váratlan látogatónak.

– Gyula bátyám, maga már vagy két hete jár Ackermanné után, hát miért nem adta meg neki, amit kért? Már a magáé lehetne az a porta!

– Fábjánny úr! Ha nékem annyi pénzem lenne, mint magának, már régen megvettem vóna. De legalább ne lettem vón olyan biztos benne, hogy még a házamat is eladtam előre! Hát mi lesz most már velünk? Az uccára csak nem mehetünk? De tudja mit, Fábjánny úr? Én eztet ennyibe nem hagyom, megyünk máris a komitetre Szabó Bandihoz. Tegyen nekünk igazságot. Valakinek két háza is lehet, a másik szegénynek meg egy se? Olyan isten nincs, amék ezt helybe fogja hagyni!

Vajon honnan tudhatta az a ravasz vénember, hogy az én apámra semmi-vel sem lehet jobban ráijeszteni, mint a hatósággal? A komitet, a milícia, a nyomozók pusztá említésére is nyugtalanság tör rá, s a homloka ez alkalommal is gyöngyözni kezdett. Hatósági vizsgálatot semmiképpen – gondolhatta szorultnak vélt helyzetében, s meghozta a lehető leggyávább döntést.

– Figyeljen ide, Murzsa úr! – fordult engesztelően a vén cimbalmoshoz. – Maga ezek szerint most ház nélkül maradt.

Murzsa minden érzékével rátapadt apámra. Azt várta, figyelte, hogy mi fog ebből kisülni.

– Én azt mondom magának, Murzsa úr, itt a mi házunk, vegye meg ezt, ha magának megfelel.

Erre az egyre nem számítottak. Az öreg és fiai összenéztek, aztán az öreg apámra.

– Komolyan beszél, Fábjánny úr?

– Én igen.

– Akkor kezdet rá!

Anyám az asztalon állva egy lúgos vederből keféli, mossa a füsttől, zsírtól fekete deszkapadlást. A szódás víz, mire karján végigcsorogva hónalja alá ér, kihűl. Ez – március elején, fűtetlen házban – eléggé kellemetlen körülmény. Jókedvet ezért senki sem várhat el tőle, hisz a nyújtózkodva végzett munka már önmagában is elegendő büntetés. De mi ez ahhoz az ostorcsapáshoz képest, hogy ez a putri, ez a környezet lesz ezen túl az otthonunk? Az emberek házcserénket illetően már mindenfélét fecsegnek. Hallani olyat is, hogy ez a Fábián Laci megbolondult. Lehet ugyan, hogy az apját megmentette a rangon aluli szomszédától, de Sitkáékra és Márkusékra meg váratlan bosszúságot szakított. És beszélnek azt is, hogy a vén Murzsa az első, akinek sikerült kiszakadni a cigányutcából, s ráadásul a remélnél sokkalta rangosabb házat kapott. Hát csoda, hogy most röhög a markába?

Apám az udvaron rendezkedik már napok óta, de munkájának egyelőre semmi láttatja. Elképesztő, hogy ezen az udvaron még véce sincs. Még csak nem is rémlik, hogy a vénasszony és Béluka hol végezték a dolgukat. De rátalál apám egy mély, négyzetes formájú gödörré, melynek aljáról – ki tudná, mi célból? – Béluka egy oldaljátart készítésébe kezdett, a munka azonban még az ősszel félben maradt. Erre a gödörré ácsolt apám alapnak valami ócska rigliből koszorúszerű talpat, arra pedig felállította az Ausztriából visszajött oroszok nálunk felejtett, búzavirággék ruhás szekrényét. Annyit alakított csak rajta, hogy padlóval és ülőkével kiegészítette.

S nem volt, mint említődött már, villanyunk sem. – Majd Misa megcsinálja nektek, vigasztalta keresztanyám a hűgát, és meglássátok, pénzbe se fog kerülni. Misa, a szép szál sásvári ruszin legény úgy lett rokonunk, hogy megszöktette az én szép unokanővéretem. Ha jól belegondolunk, teljességgel igaza volt, mivel Ilonka néném nem volt hajlandó hozzáadni a középső lányát, hiába próbálta szép szóval kérni. A szöktetés után pár nappal azonban már nem volt mese, csak lakodalom, amelyről – sajnálatomra – mandulagyulladásom miatt én lemaradtam.

El is jött Misa egy hétvégén, nem sokkal ebéd után. Egy kollégát is hozott magával, ketten pedig egy három méteres tetővasat, egy kisebb tekerics alumíniumdrótot légvezetékeknek, szigetelt vezetékeket a falba, villanykapcsolókat, konnektorokat, patronokat hoztak, s mindjárt hozzáláttak a szereléshez. Mire alkonyodni kezdett, a petróleumlámpát félrerakhattuk, mert a mi házunkban már villanygőz világított. Amikor az áldomásnak szánt vodkásüveg kiürült, a hentesboltból hozott főzött kolbász elfogyott,

apám illendőségéből megkérdezte, hogy aztán mennyivel tartozunk? Misa lesütött szemmel hallgatott, de kollégája gondolkodás nélkül rávágta: – A tetővas hét, az egész munka pedig negyvenhét rubel. Apám kissé meglepődve ugyan, de szó nélkül leszámolta a Lenin-fejes bankókat, s miután a szerelők elmentek, a rokon ígéretre tett célzással dűnnyögve sandított anyám felé: – Ahhoz képest, hogy ingyen volt, elkértek érte egy félhavi fizetséget.

A villanyfénynél láthatókká lettek a falak repedései, a felfeslett mészrétegek, az évtizedek alatt összerökönyödött sarkok. – Hát igen – jegyezte meg apám – egy alapos festés nem ártana. Jött is Pista bátyám már másnap, hogy szaktudásával ő is besegítsen, új otthonunkat lakhatóbbá tegye.

– Ezt először is jól leszappanyozzuk – mondta bátyám –, mer’ ha csak úgy megyünk rá a meszelővel, olyan csúnya fótos lesz a fal, hogy háromszorra se fogja betakarni.

Kért is rögtön két egész darab mosószappant, reszelőt, s mindjárt a kezembe adta.

– Ezt már te is meg tudod csinálni, ne báméskodjál hiába. Én meg odateszem a vizet, hadd melegedjen addig is.

Igen ám, de a vízért itt is menni kellett. Igaz, nem messzire, csak a nagyapámék udvarára. Oda jár a fél utca, miért pont mi ne mehetnénk? Letettem a szappant és futottam a viderrel, de mire hazavittem, a fele kilötyögött. Ezt látva Pista bátyám megszólította apámat

– Bátyám, hát miért nem vágsz egy kisajtót abba a kerítésbe? Harmadára rövidülne rögtön az út, ha kiegyenesítenéd, úgy csak könnyebb lenne a vízholdás.

– Igazad van – bólogatott apám –, ezt a tanácsot megfogadom.

Bárhogy igyekezett bátyám a festéssel, a szappanozás, a meszelés, különösen a javítások helyén, a nyitott ablakok ellenére is nehezen száradt az eleve nyirkos vakolaton, nem sokat tudott azon segíteni a márciusi szél sem. Harmadnap aztán a sötéten maradt foltok ellenére is rákerült a henger a falakra. – A foltok – biztatott bennünket bátyám – majd kiszáradnak a nyáron. Így rendben lett a két kis helyiség, de az udvar anyám szerint továbbra is egy köpedelem. A ház körül nőni kezdett a gyom, s a régi, beomlott kőkútból akkora kígyók bújtak elő, hogy anyám az udvarra is félt kimenni.

Ám eljött hamarosan a katolikus ünnep, mely iránt a református ember is tiszteletet érez: Gyümölcscsoltó Boldogasszony napja. Az udvar és a kert fehér és rózsaszín virágos habzásba öltözött. Apám aznap egy újhelyi munkatársával jött haza a gyárból, aki táskájából rövid gallyazó fűrészt, oltókést és egyéb kellékeket szedett elő, s szerszámaival hozzáfogott a fiatal szilvafák

nemesítéséhez. Apámnak csak rá kellett mutatni a jól megerősödött szilvacsemetére, s a mester már vágta a törzset, hogy aztán középen finoman behasítva, beékelve, gondosan előkészített oltógallyat – ringlószilvát vagy barackot – helyezzen a hasításba. Ha az alany engedte, mindkét oldalról elvégezte a műveletet, s az ék eltávolítása után már csak rafiával kellett körbekötözni, s méhviasszal körbekenni a sebet. Négy-öt beavatkozás megfigyelése elég volt nekem ahhoz, hogy másnap az újhelyi ember fel nem használt oltóágával magam is megpróbálkozzam az oltással. – Ügyes kezud van – dicsért meg apám, amikor látta, hogy az oltások közül több is megfogant. S miután a nemes gallyak megerősödve lombot neveltek, attól kezdve engem is melegíteni kezdett a teremtéstudat soha nem tapasztalt, boldogító érzése.

